

N:o 32.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 4 maj 1894.

— — — — Andra Kammaren den 4 — —

*Statsutskottets förslag till Riksdagens skrifvelse till Konungen,
angående regleringen af utgifterna under riksstatens
sjette hufvudtitel, innefattande anslagen till civildeparte-
mentet.*

(Statsutskottets utlåtande n:o 7 samt memorial n:o 24.)

Till Konungen.

I afseende å regleringen af utgifterna under riksstatens sjette hufvudtitel, innefattande anslagen till civildepartementet, får Riksdagen för Eders Kongl. Maj:t anmäla följande beslut.

Ordinarie anslag.

Departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli.

1:o) I den till Riksdagen den 16 januari innevarande år aflåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att det i staten för civildepartementets afdelning af Eders Kongl. Maj:ts kansli upptagna anslag för amanuenser, vikariats-

Bih. till Riksd. Prot. 1894. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 7 Häft. (N:o 32.) 1

ersättning och renskrifning m. m. måtte från dess nuvarande belopp, 15,000 kronor, höjas till 18,000 kronor eller med 3,000 kronor, hvarigenom alltså anslaget till civildepartementets afdelning af Eders Kongl. Maj:ts kansli skulle i sin helhet ökas från 76,700 kronor till 79,700 kronor.

Då den af föredragande departementschefen i det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 13 sistlidne januari meddelade redogörelsen i detta ärende gifver vid handen, att ifrågasvarande anslag under de senaste åren i allt större utsträckning tagits i anspråk för bestridande af kostnader för renskrifning, samt att i följd häraf den ersättning, som af anslaget kunnat beredas departementets extra ordinarie tjenstemän år för år nedgått, har Riksdagen funnit en förhöjning af anslaget vara af behovet påkallad; men vid det förhållande att, enligt hvad departementschefen upplyst, sedan år 1879, då den för departementet gällande stat först tillämpades, de årliga renskrifningskostnaderna ökats med omkring 2,000 kronor, har Riksdagen ansett förhöjningen kunna för närvarande till nämnda belopp begränsas, då ju härigenom anslaget torde lemna tillgång att för godtgörelse åt departementets extra ordinarie tjenstemän förfoga öfver samma belopp, som vid statens fastställande varit för dem afsedt.

På grund häraf har Riksdagen på det sätt bifallit Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, att det i staten för civildepartementets afdelning af Eders Kongl. Maj:ts kansli upptagna anslag för amanuenser, vikariatsersättning och renskrifning m. m. från dess nuvarande belopp, 15,000 kronor, höjts till 17,000 kronor, eller med 2,000 kronor, samt att alltså anslaget till civildepartementets afdelning af Eders Kongl. Maj:ts kansli i sin helhet ökats från 76,700 kronor till 78,700 kronor.

Statistiska centralbyrån.

2:o) Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts under denna anslagstitel gjorda framställning har Riksdagen, för bestridande af kostnaderna för offentliggörande af statistiken rörande sparbanker och folkbanks samt för tryckning af blanketter till de från dessa banker till statistiska centralbyrån ingående redogörelser, höjt det under anslaget till statistiska centralbyrån uppförda reservationsanslaget till officiella statistiska trycket, 15,800 kronor, till 17,300 kronor, eller med 1,500 kronor, samt alltså ökat anslaget till statistiska centralbyrån från 59,900 kronor till 61,400 kronor.

Landtmäteristaten.

3:o) I anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen från anslaget till landtmäteristaten uteslutit 24 andre landtmätarelöner, uppgående sammanlagdt till 21,600 kronor, samt följaktligen nedsatt anslaget från 108,800 kronor till 87,200 kronor.

Rikets allmänna kartverk.

4:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för de ekonomiska och topografiska kartarbetenas fortsatta bedrifvande *dels* medgifva, att — med uteslutande ur riksstaten af den under sjetten hufvudtiteln å ordinarie stat uppförda anslagstitel »rikets ekonomiska kartverk, *reservationsanslag*» tillika med det derunder anvisade anslag, 6,000 kronor — i stället måtte bland anslagen å riksstatens sjetten hufvudtitel under anslagstitel »rikets allmänna kartverk» å ordinarie stat uppföras ett anslag af 178,600 kronor; *dels ock* godkänna hvad i fråga om arfvoden, reseersättningar och dylikt till de särskilda kartverkens personal blifvit i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 13 sistlidne januari föreslaget.

Riksdagen vill till en början erinra, att Riksdagen uti skrifvelse af den 2 maj 1893 i sammanhang med det i åberopade statsrådsprotokollet anförda uttalandet om kartarbetenas ändamålsenliga anordning fäst uppmärksamheten å en i fråga om användningen af anslaget till de topografiska arbetena förekommande, enligt Riksdagens förmenande mindre egentlig anordning. Enligt hvad Riksdagen inhemtat, utginge nemligen från detta anslag dagtraktamenten jemväl till de aspiranter vid generalstaben, hvilka under den egentliga aspiranttiden för sin egen utbildning vore kommenderade till tjänstgöring vid de topografiska arbetena. Då denna deras tjänstgöring emellertid icke vore till något egentligt gagn, utan snarare till hindern för fortgången af dessa arbeten, syntes det Riksdagen riktigare, att medel till ifrågavarande dagtraktamenten bereddades från annat håll.

Med afseende å detta Riksdagens uttalande har afdelningschefen vid generalstabens topografiska afdelning uti ett i ärendet afgifvet utlåtande anført, att i medeltal sex aspiranter årligen kommenderades till den topografiska afdelningens arbeten samt att dessa aspiranter i traktamente, rese- och handräckningskostnader m. m. förorsakade afdelningen

en årlig utgift af omkring 800 kronor hvardera eller tillsammans nära 5,000 kronor, hvilken utgift, om, såsom vanligen vore fallet, särskild befälhafvare behöfde för aspiranternas räkning aflönas, stege till 6,000 kronor.

Under de senaste tre åren hade dock — fortsätter afdelningschefen — denna utgiftspost blifvit nedbragt med ungefär halfva beloppet derigenom, att dels aspiranternas arbeten utförts i Stockholms närhet och pågått under en kortare del af sommaren, dels ock särskildt anslag af in alles 6,500 kronor blifvit af Eders Kongl. Maj:t beviljadt såsom bidrag till den karta i skalan 1:5,000 öfver trakten nordost om Stockholm, hvilken under dessa aspiranternas öfningsarbeten blifvit upprättad.

En mindre del af de sålunda utbildade generalstabsaspiranterna komme väl sedermera, i likhet med andra arméns officerare, hvilka vid den topografiska afdelningen för rekryteringen af dess personal utbildats, afdelningens arbeten till godo, men det stora flertalet utförde sin topografiska öfningskurs hufvudsakligen för egen utbildning; och har afdelningschefen uttalat såsom önskvärdt, om från annat håll medel kunde beredas till bestridande af åtminstone så stor del af de med generalstabsaspiranternas utbildande förenade kostnader, som motsvarade afdelningens utgifter för dem af aspiranterna, hvilka kunde beräknas ej sedermera komma afdelningens arbeten till nytta.

Då denna fråga, i hvilken, enligt hvad Riksdagen inhemtat, utlåtande jemväl blifvit infordradt från chefen för generalstaben, ännu är beroende på utredning, har Riksdagen, med hänsyn dertill, att Riksdagens i ämnet uttalade mening torde komma att vid ärendets föredragning inför Eders Kongl. Maj:t vinna behörigt afseende, ansett frågan för närvarande icke föranleda vidare yttrande från Riksdagens sida.

Hvad det af Eders Kongl. Maj:t nu framlagda förslaget beträffar, synes detsamma vara upprättadt i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de af nästlidet års Riksdag i dess ofvanberörda skrifvelse angifna grunder. I anledning häraf, och då förslagets särskilda bestämmelser icke gifvit skäl till anmärkning, har Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, för de ekonomiska och topografiska kartarbetenas fortsatta bedrivande dels medgifvit, att — med uteslutande ur riksstaten af den under sjetten hufvudtiteln å ordinarie stat uppförda anslagstitel »rikets ekonomiska kartverk, *reservationsanslag*» tillika med det derunder anvisade anslag, 6,000 kronor — i stället bland anslagen å riksstatens sjetten hufvudtitel under anslagstitel »rikets allmänna kart-

verk» å ordinarie stat uppföres ett anslag å 178,600 kronor, dels ock godkänt hvad i fråga om arfvoden, reseersättningar och dylikt till de särskilda kartverkens personal blifvit i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 13 januari 1894 föreslaget.

Landsstaterna i länen.

5:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att det under anslaget till landsstaterna i länen uppförda reservationsanslag till arfvoden åt extra länsnotarier och öfriga extra biträden vid länsstyrelserna samt till vikariatsersättning under semester för dertill berättigade tjänstemän måtte höjas från 90,000 kronor till 115,000 kronor eller med 25,000 kronor.

Denna Eders Kongl. Maj:ts framställning har på det sätt af Riksdagen bifallits, att det under anslaget till landsstaterna i länen uppförda reservationsanslag till arfvoden åt extra länsnotarier och öfriga extra biträden vid länsstyrelserna samt till vikariatsersättning under semester för dertill berättigade tjänstemän höjts från 90,000 kronor till 110,000 kronor, eller med 20,000 kronor.

6:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att anslaget till landsstaterna i länen måtte höjas med det belopp, hvartill fyra till indragning bestämda boställens afkastning vore i stat beräknad, eller 3,580 kronor.

Då denna Eders Kongl. Maj:ts framställning ej gifvit anledning till någon Riksdagens erinran, har Riksdagen höjt anslaget till landsstaterna i länen med 3,580 kronor.

I anledning af Riksdagens under denna och nästföregående punkt anmälda beslut har anslagstiteln »landsstaterna i länen (deraf 90,000 kronor reservationsanslag)» med följande ändrade lydelse »landsstaterna i länen (deraf 110,000 kronor reservationsanslag)» höjts från 2,652,302 kronor till 2,675,882 kronor, eller med 23,580 kronor.

Landtbruksstyrelsen.

7:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte, med godkännande af de i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 13 januari innevarande år ifrågasatta ändringar i staten för landtbruksstyrelsen och i villkoren och förbehållen för åtnjutande af de deri upp-

tagna löneförmåner, höja anslaget till landbruksstyrelsen från dess nuvarande belopp, 27,800 kronor, till 28,800 kronor, eller med 1,000 kronor.

I anledning af denna Eders Kongl. Maj:ts framställning har Riksdagen — med godkännande af den förändring i gällande stat för landbruksstyrelsen, att sekreteraren åtnjuter i lön 2,500 kronor och i tjänstgöringspenningar 1,500 kronor, tillsammans 4,000 kronor, hvilken lön efter fem år kan höjas med 500 kronor och efter tio år med ytterligare 500 kronor, samt af de ändringar i villkoren och förbehållen för åtnjutande af de i samma stat upptagna löneförmåner, som i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 13 januari 1894 blifvit ifrågasatta — från och med år 1895 höjt anslaget till landbruksstyrelsen från dess nuvarande belopp, 27,800 kronor, med 1,000 kronor, eller till 28,800 kronor.

Bidrag till vägunderhållet på landet.

8:o) Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts under denna nya anslagstitel gjorda framställning har Riksdagen *dels* i riksstaten under sjette hufvudtiteln näst efter anslaget till färjor och färjekarlar uppfört under benämningen »bidrag till vägunderhållet på landet» ett förslagsanslag af 600,000 kronor; *dels ock* på extra stat för år 1895 anvisat, för bestridande af statsverkets andel i kostnaden för vägdelningar, såsom förslagsanslag 50,000 kronor.

Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar.

9:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att, med godkännande af den enligt statsrådsprotokollet den 13 januari 1894 föreslagna förändring i afseende å användningen af det under förestående anslagstitel uppförda anslaget till reseunderstöd för landbrukets studerande, höja samma anslag från 6,000 kronor till 10,000 kronor eller med 4,000 kronor och i följd deraf öka anslaget till »undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar (deraf ett förslagsanslag å 15,000 kronor till understöd åt landtmannaskolor)» med motsvarande belopp eller från 190,400 kronor till 194,400 kronor.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har endast på det sätt bifallits, att Riksdagen godkänt den enligt statsrådsproto-

kollet öfver civilärenden den 13 januari 1894 föreslagna förändring i afseende å användningen af det under denna anslagstitel uppförda anslaget till reseunderstöd för landtbrukets studerande, men bibehållit anslaget vid sitt nuvarande belopp, 6,000 kronor.

Anslaget till »undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar (deraf ett förslagsanslag å 15,000 kronor till understöd åt landtmannaskolor)» har alltså bibehållits vid sitt nuvarande belopp, 190,400 kronor.

Befrämjande i allmänhet af slöjderna.

10:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att höja det under denna anslagstitel uppförda anslag till understöd åt sådana arbetare i de särskilda näringsyrkena, hvilka önskade att i främmande länder förvärfva sig ökade insigter och konstfärdighet, med 10,000 kronor eller från 20,000 kronor till 30,000 kronor; samt

att höja det under denna anslagstitel nu anvisade anslaget, 5,000 kronor, till reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, hvilka icke egnade sig åt bergshandteringen, med 10,000 kronor och följaktligen under denna anslagstitel för nämnda ändamål uppföra ett belopp af 15,000 kronor.

Af hvad till det i ärendet förda statsrådsprotokollet blifvit anfördt har Riksdagen funnit ådagalagdt, att de belopp, hvarmed ifrågavarande tvenne anslagstitlar för närvarande utgå, icke i den utsträckning, som synes önskvärd, lemna tillgång för tillgodoseende af de dermed afsedda ändamål. Då den af departementschefen framlagda utredning beträffande användningen af öfriga under anslagstiteln »befrämjande i allmänhet af slöjderna» anvisade belopp gifver vid handen, att icke, utan åsidosättande af för näringslivet viktiga behof, medel härifrån kunna dragas för att bereda ökning i förevarande anslag till reseunderstöd, har Riksdagen icke tvekat att för sistnämnda ändamål bevilja högre anslagsbelopp. Med hänsyn till de betydande kraf, som för andra behof ställas å statsverket, har Riksdagen dock ansett sig icke böra medgifva hela den af Eders Kongl. Maj:t begärda förhöjningen, utan allenast att hvarterdera af ifrågavarande anslag må ökas med 5,000 kronor.

I enlighet härmed komma å anslagstiteln till befrämjande i allmänhet af slöjderna särskilda anslag att för nedannämnda ändamål afses, nemligen

till reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena	kr. 25,000: —
„ d:o åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker	„ 10,000: —
„ befrämjande af husslöjd.....	„ 25,000: —
„ manufakturernas befrämjande	„ 10,500: —
„ slöjdexpositioners befrämjande.....	„ 1,500: —
samt utan särskildt angifvet ändamål	„ 1,500: —
	kr. 73,500: —.

Med afseende härå och under erinran, att det hittills med 5,000 kronor utgående anslaget till reseunderstöd åt tekniker förut icke särskildt varit understödt Riksdagens pröfning, får Riksdagen anmäla, att Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställningar på det sätt bifallits, att Riksdagen beslutat

att höja det under anslagstiteln »befrämjande i allmänhet af slöjderna» uppförda anslag till understöd åt sådana arbetare i de särskilda näringsyrkena, hvilka önska att i främmande länder förvärfva sig ökade insigter och konstfärdighet, med 5,000 kronor, eller från 20,000 kronor till 25,000 kronor; samt

att under samma anslagstitel, till reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, hvilka icke egna sig åt bergshandteringen, anvisa ett belopp af 10,000 kronor.

Anslaget till »befrämjande i allmänhet af slöjderna» har alltså ökats med 10,000 kronor eller från 63,500 kronor till 73,500 kronor.

Skiften och afvittringar.

11:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen dels medgifvit, att de belopp, hvarmed inkomsterna af tjensten under år 1895 för afvittringslandtmätarne i Vesterbottens och Norrbottens län kunna komma att understiga 2,500 kronor för dem, som tillhöra första lönegraden, och 3,000 kronor för dem, som på grund af ålder i tjensten åtnjuta arfvodesförhöjning, må desse tjenstemän godtgöras af anslagen till storskiftes- och afvittringsverken, dels ock för år 1895 åt föredraganden af afvittringsärendena i Norrbottens län samt till skrifbiträde åt honom beviljat en tillökning af 400 kronor i det åt honom anslagna belopp.

Jordförluster genom kanal- och väganläggningar.

12:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, har Riksdagen medgifvit, att det å anslaget till jordförluster

genom kanal- och väganläggningar i kolumnen »indelnings» och dermed jemförlig anvisning på förslag: friheter» upptagna belopp, 1,560 kronor, må uteslutas, och anslagets slutsumma i följd deraf minskas från 8,827 kronor till 7,267 kronor.

Öfriga ordinarie anslag.

13:o) I fråga om öfriga, här ofvan ej särskildt nämnda ordinarie anslag å sjetta hufvudtiteln har Eders Kongl. Maj:t ej föreslagit annan förändring än att, för jemnande af hufvudtiteln's slutsumma, förslagsanslaget till *skrifmaterialier och expenser, ved m. m.* måtte ökas med 957 kronor eller från 118,565 kronor till 119,522 kronor.

Riksdagen har för år 1895 fastställt samtliga här ofvan icke särskildt omförmälda ordinarie anslag under sjetta hufvudtiteln till samma belopp som i innevarande års riksstat; dock att i anslaget till *skrifmaterialier och expenser, ved m. m.*, i enlighet med Eders Kongl. Maj:ts förslag, gjorts den jemkning, som till jemnande af hufvudtiteln's slutsumma erfordrats.

Statens jernvägstrafik.

14:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte medgifva, att af jernvägstrafikmedlen ett belopp af högst 12,000 kronor finge under år 1895, efter jernvägsstyrelsens bepröfvande, användas till förhöjning i vissa fall af de vid statens jernvägstrafik anstälde banvaktens löneförmåner utöfver det nu medgifna högsta arfvodesbeloppet, med högst 60 kronor för hvarje banvakt, som af förhöjningen komme i åtnjutande.

Då frågan om ny lönereglering för personalen vid statens jernvägstrafik icke förelagts innevarande Riksdag, bör den för åren 1893 och 1894 vidtagna provisoriska anordningen till förbättrande af banvakternas i Norrland ställning blifva gällande äfven för nästkommande år; och har fördenskull Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, medgifvit, att af jernvägstrafikmedlen ett belopp af högst 12,000 kronor må under år 1895, efter jernvägsstyrelsens bepröfvande, användas till förhöjning i vissa fall af de vid statens

jernvägstrafik anställde banvakters löneförmåner utöfver det nu medgifna högsta arfvodesbeloppet, med högst 60 kronor för hvarje banvakt, som af förhöjningen kommer i åtnjutande.

Patentbyrån.

15:o) Beträffande patentbyrån har Eders Kongl. Maj:t ej gjort annan framställning, än att Riksdagen måtte medgifva, att afgifterna för patent och för registrering af varumärken finge användas till bestridande af de utgifter, hvilka betingades af tillämpning under år 1895 af förordningen angående patent och lagen om skydd för varumärken; och har hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagit af Riksdagen bifallits.

Arbetareförsäkringen.

16:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen medgifvit, att Eders Kongl. Maj:t må för år 1895 använda de till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande afsatta belopp, i mån af behof, dels till förvaltningsbidrag åt sjukkassor under enahanda villkor, som i Riksdagens skrifvelse den 13 maj 1891 (n:o 85) äro angifna, dels ock till utarbetande och offentliggörande genom försäkringsinspektörens försorg af årsredogörelse för sjukkasseväsendet i riket.

Extra anslag.

För tillfälliga behof, hänförliga till sjetten hufvudtiteln, hafva, utom det redan i punkten 8:o) nämnda, följande anslag beviljats.

Civildepartementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli.

17:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, för handhafvande af kontroll å försäkringsanstalterna, för år 1895, i likhet med hvad allt ifrån år 1887 egt rum, på extra stat anvisat till Eders Kongl. Maj:ts förfogande ett belopp af 4,500 kronor.

Öfverståthållareembetet.

18:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen äfven för år 1895, till utgifvande under samma år af »*Polisunderrättelser*», på extra stat anvisat 15,000 kronor.

Landsstaterna i länen.

19:o) Vidare har Riksdagen på extra stat för år 1895 till Eders Kongl. Maj:ts förfogande ställt ett anslag af 65,000 kronor att användas till aflöning och underhåll af *särskild polisstyrka på landet*, der sådan kan af förhållandena påkallas, äfvensom till belöningar för gröfre brotts upptäckande samt förbrytares efterspanande eller gripande, allt enligt förut tillämpade, i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 13 januari 1894 angifna grunder.

20:o) Med anledning af hvad Eders Kongl. Maj:t derom föreslagit, har Riksdagen till ersättning för *juridiskt biträde åt de svenske lapparne i Norge* samt till *lappfogdar* och *lappförmän* på extra stat för år 1895 anvisat 10,000 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstaten.

21:o) I enlighet med Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen på extra stat för år 1895 anvisat ett anslag af 5,000 kronor till *undersökningar af mindre hamnar och farleder* äfvensom till *upprättande af planer till anläggning eller ombyggnad af broar*, då dylika arbeten icke äro förenade med vägföretag.

Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar.

22:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i enlighet med hvad för åren 1892, 1893 och 1894 egt rum, på extra stat för år 1895 anvisat till *aflöningar och öfriga utgifter vid Ultuna landbruksinstitut* 29,000 kronor.

23:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen medgifva, att

det belopp, 16,300 kronor, som af det utaf Riksdagen år 1891 till bestridande af kostnader för nya byggnader vid Ultuna landtbruksinstitut och jordegendom m. m. beviljade anslag, 68,000 kronor, afsetts för uppförande af ny ladugårdsbyggnad vid Ultuna, i stället finge användas för uppförande derstädes af ett nytt mejeri och ett nytt svinhus samt för det nuvarande får- och svinhusets förändrande till ladugård, allt i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de vid styrelsens för landtbruksinstitutet vid Ultuna i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 13 januari 1894 omförmälda skrifvelse fogade ritningar och kostnadsförslag.

Då Riksdagen för endast tre år sedan bestämt de särskilda ändamål, för hvilka ofvan omförmälda anslag till nya byggnader vid Ultuna m. m. skall utgå, har Riksdagen visserligen dragit i betänkande att nu medgifva en väsentligen förändrad användning af en del utaf detta anslag. Det förslag i sådant syfte, som Eders Kongl. Maj:t nu framlagt, synes emellertid innebära sådana fördelar framför den af Riksdagen, på en föregående framställning af Eders Kongl. Maj:t beslutade planen, att Riksdagen ansett en ändring i dess förut fattade beslut må göras. Enligt Riksdagens mening torde de nu åsyftade anordningarna vara ändamålsenliga. Visserligen skulle den föreslagna ladugården lemna utrymme för ett något mindre antal klafbundna nötkreatur än som kunde i den beslutade nya ladugårdsbyggnaden insättas, men, enligt hvad landtbruksstyrelsen vitsordat, skulle i allt fall stallutrymmet för nötkreatur genom de föreslagna anordningarna blifva fullt tillräckligt för egendomens behof, hvadan med visshet bör kunna antagas, att ytterligare anslagskraf för detta ändamål icke vidare skall ifrågakomma. Vid sådant förhållande och särskildt med hänsyn till den lemnade bestämda uppgiften derom, att en ladugård kan fullständigt desinfekteras, har Riksdagen ansett sig böra biträda ifrågavarande förslag:

Riksdagen har alltså medgifvit, att det belopp, 16,300 kronor, som af det utaf Riksdagen år 1891 till bestridande af kostnader för nya byggnader vid Ultuna landtbruksinstitut och jordegendom m. m. beviljade anslag, 68,000 kronor, afsetts för uppförande af ny ladugårdsbyggnad vid Ultuna, i stället må användas för uppförande derstädes af ett nytt mejeri och ett nytt svinhus samt för det nuvarande får- och svinhusets förändrande till ladugård, allt i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de vid styrelsens för landtbruksinstitutet vid Ultuna i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 13 januari 1894 omförmälda skrifvelse fogade ritningar och kostnadsförslag.

24:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, har Riksdagen, för uppehållande af undervisningen vid mejeriinstitutet

vid Alnarp, jemväl för år 1895 anvisat å extra stat ett anslag af 8,000 kronor.

Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar.

25:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, har Riksdagen såsom bidrag till bestridande af kostnaderna för *allmänna landbruksmöten* på extra stat för år 1895 anvisat 7,500 kronor.

26:o) Vidare och på grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, har Riksdagen till *prisbelöningar vid allmänna landbruksmöten* för husdjur, redskap och maskiner samt ladugårdsprodukter, sädesslag och andra jordbruksalster å extra stat för år 1895 anvisat 12,500 kronor.

27:o) Med anledning af hvad Eders Kongl. Maj:t i sådant hänseende föreslagit, har Riksdagen såsom bidrag till underhåll af *sju kemiska stationer för jordbrukets och näringarnas behof* — inom de orter, der landsting eller hushållningssällskap, hvart för sig eller i förening, förbundit sig att upprätta laboratorium och bekosta lokal för detta jemte bostad och hyresmedel för kemist och assistent samt bekosta aflöningen till desse och laboratorijitjenaren äfvensom årliga utgifterna för laboratoriets underhåll samt till inköp af böcker och inventarier för stationens behof — på extra stat för år 1895 anvisat ett anslag af 4,000 kronor för hvarje station, eller tillhopa 28,000 kronor.

28:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att såsom bidrag till underhåll af en för öfre Norrland afsedd *kemisk-växtbiologisk anstalt inom Norrbottens län* — under vilkor att länets landsting och hushållningssällskap till anstaltens underhåll bidroge med sammanlagdt minst 3,000 kronor — på extra stat för år 1895 anvisa ett anslag af 7,000 kronor.

Denna Eders Kongl. Maj:ts framställning har på det sätt bifallits, att Riksdagen såsom bidrag till underhåll af en för öfre Norrland afsedd *kemisk-växtbiologisk anstalt inom Norrbottens län* — under vilkor att länets landsting och hushållningssällskap till anstaltens underhåll bidraga med sammanlagdt minst 3,000 kronor — på extra stat för år 1895 anvisat ett anslag af 5,000 kronor.

29:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad allt sedan år 1887 egt rum, på extra stat för år 1895 till Eders Kongl. Maj:ts förfogande anvisat

ett anslag af 10,000 kronor, för att med högst 1,000 kronor för hvarje anstalt användas till understöd åt sådana *frökontrollanstalter*, som af landsting eller hushållningssällskap, hvar för sig eller i förening, understödjas med minst samma belopp som statsbidraget och hvilka anstalter vilja underkasta sig de villkor och föreskrifter i afseende på analysmetoder och öfriga förhållanden, som af Eders Kongl. Maj:t fastställas.

30:o) Vidare har Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, på extra stat jemväl för år 1895 anvisat, till utbildande af en *elev i boskapsskötsel och mejerihushållning*, 1,000 kronor.

31:o) Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till understöd åt *svenska mosskulturföreningen* på extra stat för år 1895 anvisa ett anslag af 15,000 kronor.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har på det sätt bifallits, att Riksdagen till understöd åt svenska mosskulturföreningen på extra stat för år 1895 anvisat ett anslag af 10,000 kronor.

32:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att, för fortsättande under år 1895 af de *geologiska undersökningarna* och utgifvande af derpå grundade kartor, afhandlingar och uppsatser, bevilja ett extra anslag för samma år till belopp af 92,500 kronor.

Vid föredragning af detta ärende inför Eders Kongl. Maj:t hade, enligt hvad Riksdagen af det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet inhemtat, departementschefen redogjort för en af chefen för geologiska undersökningen uti skrifvelse, som den 4 oktober 1893 till departementet inkommit, gjord framställning om ändring i vissa afseende af kartverkets skalor. I denna skrifvelse hade bemälda chef, som ansett att, om ett menligt afbrott i de geologiska kartbladens regelbundna utgifvande af trycket skulle kunna undvikas, afgörande beslut med hänsyn till skalan för desamma oförtöfvadt måste fattas, med stöd af den i ämnet gjorda utredning tillstyrkt, att upprättandet af geologiska plankartor i skalan 1 : 200,000 måtte varda inställt samt i dessas ställe på grund af fortsatta rekognosceringar i skalan 1 : 100,000 offentliggöras *dels* jordartskartor i sistnämnda måttstock, tryckta på topografiskt underlag i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de öfver landskapet Halland upprättade, år 1892 utgifna kartor af detta slag, med undantag dock för de kartblad, som fölle inom Blekinge samt möjligen Göteborgs och Bohus län, hvaröfver liknande plankartor undantagsvis skulle utgifvas, *dels äfven* och samtidigt med jordartskar-

torna berggrundskartor i den skala, som för de senare framdeles kunde varda af Eders Kongl. Maj:t påbjuden.

Med förmälan, att kommissionen för de allmänna kartarbetena uti afgifvet utlåtande i ärendet af den 30 november 1893 i hufvudsak instämt i hvad chefen för geologiska undersökningen sålunda föreslagit, hade departementschefen för egen del uttalat, att det enligt hans åsigt vore en stor brist hos våra geologiska kartor, såväl i skalan 1:50,000 som i skalan 1:200,000, att de saknade terrängbeteckning, enär på grund deraf nästan ingen möjlighet funnes, åtminstone för den, som ej vore med kartläsning synnerligen förtrogen, att å marken återfinna hvad å kartan vore utmärkt. Man behöfde blott kasta en blick på de nu utgifna geologiska kartorna öfver Halland med sin terrängbeteckning, för att finna hvilken oerhördt mycket lättare användning sådana kartor kunde medgifva än de gamla geologiska plankartorna, och med hänsyn till den med deras åstadkommande förenade ringa förhöjning i kostnaden tvekade departementschefen icke att förorda, att den gamla skalan 1:200,000 utan terrängbeteckning utbyttes mot skala 1:100,000 med terräng, helst äfven de redan i 1:200,000 utgifna kartornas förändring till öfverensstämmelse dermed kräfde en i förhållande till öfriga utgifter för kartverken jemförelsevis obetydlig kostnad, i synnerhet som den naturligtvis komme att fördelas på flera år. Det kunde dock komma att visa sig att, der marken vore mycket bruten, det blefve till undvikande af otydlighet nödvändigt att öfvergifva terrängbeteckningen, men äfven då vållades med en skala af 1:100,000 icke så stora svårigheter som nu att återfinna på marken hvad å kartan vore markeradt, enär man till underlättande deraf ju hade att tillgå den topografiska kartan i alldeles samma skala. Hvad åter beträffade bergartskartan, så syntes i afseende å denna, i allmänhet åtminstone, böra iakttagas, att den upprättades å särskildt blad och i betydligt mindre skala, emedan den eljest i motsats till andra kartor måste blifva mera eller mindre vilseledande, då den nemligen icke utan synnerligt stora undersökningskostnader i allmänhet kunde angifva de bergarter, som vore täckta af jord, utan allenast dem, som vore i dagen synliga. Men genom att i allmänhet särskilda bergartskartor upprättades, vunnes i afseende på de i ekonomiskt-geologiskt afseende viktigare jordartskartorna, då dessa tillika innehölle terrängbeteckning, att de blefve tydligare och sålunda mera användbara, än om kartorna jemte terräng och jordarter äfven skulle inrymma beteckningar öfver de särskilda, i dagen synliga berghällarnes beskaffenhet. I de af departementschefen nu angifna riktningar syntes sålunda de

förändringar i afseende på de geologiska kartorna böra gå, som nu af chefen för geologiska undersökningen ifrågasatts; och anhölle departementschefen att inom kort få underställa Eders Kongl. Maj:t denna fråga till slutligt afgörande.

Då emellertid, enligt hvad departementschefen meddelat, frågan om förändrad plan för upprättandet och utgifvandet af de geologiska kartorna icke med hänsyn till statsregleringen för år 1895 är af betydelse, efter som det för geologiska undersökningen för samma år afsedda anslag icke till följd deraf kräfver någon förändring, finner Riksdagen denna fråga för närvarande icke böra till något dess yttrande föranleda, helst Eders Kongl. Maj:t, för den händelse en förändring i planen för de geologiska arbetenas bedrivande skulle komma att medföra ökade kostnader, icke lärer underlåta att för Riksdagen framlägga den plan, Eders Kongl. Maj:t anser böra härvid tillämpas.

Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts nu förevarande framställning har Riksdagen, för fortsättande under år 1895 af de geologiska undersökningarna och utgifvande af derpå grundade kartor, afhandlingar och uppsatser, beviljat ett extra anslag för samma år till belopp af 92,500 kronor.

Befrämjande i allmänhet af slöjderna.

33:o) I anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, har Riksdagen på extra stat för år 1895 anvisat till *anställande af en andre instruktör i husslöjd* 2,000 kronor och såsom *personligt ålderstillägg till andre instruktören Jonas Wallander*, derest han fortfarande i denna egenskap med godt vitsord tjenstgör, 500 kronor, eller tillhopa 2,500 kronor.

34:o) Vidare har Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, på extra stat jemväl för år 1895 beviljat *dels*, såsom bidrag till upprätthållande af *väfskolan i Borås* — med vilkor att från Elfsborgs läns landsting eller eljest tillskjutes ett belopp, motsvarande minst hälften af statsanslaget — 3,800 kronor och *dels*, såsom bidrag till *aflönande af en andre lärare* vid samma skola, 1,000 kronor, under vilkor att enahanda belopp varder för ändamålet från nämnda läns landsting eller eljest tillskjutet.

Befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart.

35:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte för år 1895 på extra stat anvisa ett anslag af 15,000 kronor att af Eders Kongl. Maj:t användas till understöd åt Göteborgs handelsinstitut och grosshandelssocietetens i Stockholm handelsskola, Frans Schartaus praktiska handelsinstitut, under förutsättning, hvad Göteborgs handelsinstitut beträffar, att Göteborgs stadsfullmäktige och, hvad Schartaus handelsinstitut anginge, att grosshandelssocieteten i Stockholm fortfarande till instituten lemnade årligt understöd till minst samma belopp som hittills samt på de villkor i öfrigt, som Eders Kongl. Maj:t kunde finna skäligt bestämma.

Ehuru vid Göteborgs handelsinstitut under läsåret 1893—1894 ej visat sig den ökning i elevantalet, som antagits skola blifva en följd af de inrättade frielevplatserna och de för vissa fall nedsatta elevavgifterna, anser sig Riksdagen dock icke böra på grund endast af den hittills vunna erfarenheten vidtaga någon sänkning af förevarande anslag, helst elevantalet vid institutet, på sätt dess styrelse framhållit, sannolikt kommer att blifva större, då det blifver mera allmänt känt, att derstädes är beredt tillfälle till billigare undervisning, ett antagande som ytterligare bestyrkes af den tillökning i elevantalet, som redan egt rum vid Schartaus handelsinstitut.

Riksdagen har alltså på extra stat för år 1895 anvisat ett anslag af 15,000 kronor för att af Eders Kongl. Maj:t användas till understöd åt Göteborgs handelsinstitut och grosshandelssocietetens i Stockholm handelsskola, Frans Schartaus praktiska handelsinstitut, under förutsättning, hvad Göteborgs handelsinstitut beträffar, att Göteborgs stadsfullmäktige och, hvad Schartaus handelsinstitut beträffar, att grosshandelssocieteten i Stockholm fortfarande till institutet lemna årligt understöd till minst samma belopp som hittills, samt på de villkor i öfrigt, som Eders Kongl. Maj:t kan finna skäligt bestämma.

36:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen jemväl för år 1895 på extra stat anvisat ett anslag af 20,000 kronor, att af Eders Kongl. Maj:t användas för att åt alster af svensk industri och svenska näringar bereda afsättning i främmande länder.

Befrämjande i allmänhet af bergsbruket.

37:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte, i likhet med hvad under en följd af år varit förhållandet, under vilkor att *bergsskolorna i Filipstad och Falun* med dertill hörande skolor för bergsarbetare komme att jemväl under år 1895 fortsätta sin verksamhet i enahanda omfång och utsträckning som hittills, hvarom Eders Kongl. Maj:t ville genom inspektion af sakkunnig person sig förvissa, å extra stat för samma år anvisa ett belopp af 14,000 kronor att till brukssocietetens fullmäktige i jernkontoret utbetalas.

Riksdagen, som tagit kännedom om berättelserna öfver de under senare åren företagna inspektioner af dessa skolor, har deraf inhemtat, bland annat, att under de tio läsåren från hösten 1883 till våren 1893 sammanlagda antalet elever utgjort vid Filipstads bergsskola 121 och vid bergsskolan i Falun 129, eller i medeltal årligen 12,1 i Filipstad och 12,9 i Falun, samt att under berörda period i öfre afdelningen undervisats vid den förra skolan 90 och vid den senare 86 samt i nedre afdelningen vid den förra 22 eller i medeltal endast 2,2 och vid den senare 34 eller endast 3,4 i medeltal för år, hvarjemte under samma tid 9 s. k. extra elever vid hvardera skolan åtnjutit undervisning.

Med afseende å det ringa antal elever, som begagnat sig af undervisningen i dessa båda skolor, särskildt i dessas lägre afdelningar, förefaller det Riksdagen, som om den undervisning, hvilken genom dessa skolor bibringas, skulle kunna meddelas med mindre kostnader än den, som nu för detta ändamål utgå. Särskildt har Riksdagen fäst sin uppmärksamhet dervid, att väsentlig besparing skulle kunna vinnas genom båda skolornas sammanslagning till en, hvilken åtgärd, efter den utveckling, kommunikationerna i de trakter, der dessa skolor äro belägna, under senare åren erhållit, möjligen utan olägenhet skulle kunna vidtagas. I saknad af erforderlig utredning i detta ämne är Riksdagen ej i tillfälle att närmare uttala sig i frågan men har dock ansett sig böra fästa Eders Kongl. Maj:ts uppmärksamhet derå; och då en omorganisation af ifrågavarande skolor icke lär kunna företagas utan medverkan af brukssocietetens fullmäktige i jernkontoret, har Riksdagen velat hos Eders Kongl. Maj:t göra framställning derom, att Eders Kongl. Maj:t behagade sätta bemälda fullmäktige i tillfälle att yttra sig i detta ämne och att Eders Kongl. Maj:t derefter måtte för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill förhållandena må föranleda.

Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning, har Riksdagen alltså under vilkor att *bergsskolorna i Filipstad och Falun* med dertill hörande skolor för bergsarbetare komma att jemväl under år 1895 fortsätta sin verksamhet i enahanda omfång och utsträckning som hittills och underkasta sig den inspektion, Eders Kongl. Maj:t finner skäligt bestämma, i likhet med hvad förut för flera år egt rum, på extra stat för år 1895 anvisat ett belopp af 14,000 kronor att till brukssocietets fullmäktige i jernkontoret utbetalas.

Jemte anmälan af detta beslut får Riksdagen tillika anhålla, att Eders Kongl. Maj:t, efter det brukssocietets fullmäktige i jernkontoret blifvit hörda i fråga om förändrad organisation af berörda skolor, täcktes till Riksdagen inkomma med det förslag i ämnet, hvartill förhållandena må föranleda.

Anordnande af fabriksinspektion.

38:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte, för *anordnande af fabriksinspektion*, på extra stat för år 1895 anvisa: till aflöning åt fem inspektörer 25,000 kronor, med 5,000 kronor till hvar, för år räknadt, till bestridande af kostnaden för skrifbiträden och likartade utgifter 3,000 kronor samt till Eders Kongl. Maj:ts förfogande för godtgörelse åt tillfälligt förordnade inspektörer 2,000 kronor, eller tillhopa 30,000 kronor.

Att det nuvarande antalet yrkesinspektörer icke är tillräckligt, synes vara fullständigt ådagalagdt genom hvad som inhemtas af kommerskollegii berättelser om de hittills förrättade inspektionerna; och att utöfver nuvarande antalet yrkesinspektörer ytterligare två äro behöflige, anser Riksdagen framgå af hvad i denna fråga blifvit af departementschefen till statsrådsprotokollet anfördt. Dock vill det synas Riksdagen, som skulle de svårigheter, hvilka vållas af de stora inspektionsdistrikten, med tiden kunna i viss mån utjemnas. Dels torde nemligen inspektörerna genom den större erfarenhet, de förvärfva sig under den fortsatta utöfningen af sina befattningar, blifva i stånd att medhinna jemförelsevis flera inspektioner, och dels borde, derigenom att föreskrifna säkerhetsåtgärder å de olika arbetsställena vederbörligen iakttagas, inspektionerna blifva mindre tidsödande.

I fråga om förordnande af tillfälliga inspektörer för inspektion af sprängämnes- och andra till den kemisk-tekniska industrien hörande anläggningar delar Riksdagen den af departementschefen i statsråds-

protokollet uttalade mening. Det till godtgörelse åt sådana tillfälligt förordnade inspektörer äskade anslagsbeloppet, 2,000 kronor, förefaller visserligen Riksdagen väl högt, då ju dessa tillfälliga inspektörers verksamhet endast skulle afse sådana anläggningar, der fabrikationen är af beskaffenhet att särskildt medföra fara; men då, å andra sidan, inspektionen å dylika fabriker måste vara särdeles angelägen, är det enligt Riksdagens förmenande af vigt att ej genom ett för knappt tilltaget anslag lägga hinder i vägen för en fullt effektiv sådan, hvadan Riksdagen, med hänsyn äfven der till, att de ifrågavarande ersättningarna äro af tillfällig beskaffenhet och afsedda att utgå för hvarje särskild förrättning, icke ansett sig böra göra någon nedsättning i det af Eders Kongl. Maj:t för detta ändamål äskade belopp.

Riksdagen har alltså, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts förslag för anordnande af fabriksinspektion, på extra stat för år 1895 anvisat: till aflöning åt fem inspektörer 25,000 kronor med 5,000 kronor till hvar, för år räknadt, till betridande af kostnaden för skrifbiträden och likartade utgifter 3,000 kronor samt till Eders Kongl. Maj:ts förfogande för godtgörelse åt tillfälligt förordnade inspektörer 2,000 kronor, eller tillhopa 30,000 kronor.

Ersättning för af statskontoret gjorda förskott.

39:o.) Enligt hvad statskontoret hos Eders Kongl. Maj:t anmält, har nämnda embetsverk för utgifter, som äro af beskaffenhet att böra under siette hufvudtiteln ersättas, förskjutit följande belopp, nemligen:

ersättning till Blekinge läns ränteri för derifrån till länsmannen H. Bolling, såsom innehafvare af bostället $\frac{1}{2}$ mantal n:o 1 Möllekulla, förskjuten räntegodtgörelse för tiden från den 14 mars 1891 till den 13 mars 1892 för från bostället exproprierad jord... kronor 45: 28

godtgörelse för afkomst af boställen, som enligt kongl. beftet den 31 maj 1878 innehafvare af länsmanstjänster, hvarmed boställen varit förenade, egt undfå i anledning deraf att företrädarne åtnjutit fardagsår ,, 2,502: 50

reskostnads- och traktamentsersättning samt arvoden till ordföranden och ledamöterna i den af Eders Kongl. Maj:t den 27 juni 1887 tillsatta komité för utarbetande af förslag till föreskrifter i fråga om upphandlingar, leveranser och entreprenader för

Transport kronor 2,547: 78.

	Transport kronor	2,547: 78
statens räkning, godtgörelse till en ledamot i komitén för bestridande af sekreteraregöromål, äfvensom ersättning till kanslibiträde och vaktmästare samt utgifter för renskrifning m. m. för komitén	„	2,878: 97
reskostnads- och traktamentsersättning samt arfvoden till ordföranden, ledamöterna och sekreteraren i den af Eders Kongl. Maj:t den 29 juli 1892 tillsatta komité för upprättande af förslag till ordningsstadga för hafsfisket vid kusten af Göteborgs och Bohus län, äfvensom löpande utgifter för komitén samt arfvoden åt komiténs kansli	„	8,943: 58
godtgörelse till Jönköpings läns ränteri för derifrån förskjutna understöd åt sådana i följd af en den 27 maj 1892 i Nässjö stationssamhälle timad eldsvåda behöfvande, som ej varit i stånd att af egna medel återgälda understöden	„	2,870: —
Summa kronor		17,240: 33

Tillika har statskontoret, enligt hvad departementschefen meddelat, till ersättande anmält åtskilliga utgifter, som blifvit bestridda för genomförande af särskilda anordningar till förhindrande af kolerans införande i riket.

I afseende härå har departementschefen erinrat att, sedan, på grund af Eders Kongl. Maj:ts derom fattade beslut, under år 1892 åtskilliga anordningar i nämnda syfte vidtagits, Eders Kongl. Maj:t till Riksdagen nästlidna år gjort framställning om godtgörande af, bland andra förskottsvis bestridda utgifter, de med genomförandet af nämnda anordningar förenade kostnadsbelopp, å hvilka uppgifter då vore tillgängliga, nemligen dels ett belopp af 62,811 kronor 2 öre för utgifter, som af medicinalstyrelsen till 1892 års slut bestridits af det belopp, 75,000 kronor, som statskontoret på grund af kongl. bref af den 21 juli och den 22 oktober nämnda år till styrelsen under förskottstitel utanordnat, dels ock ett belopp af 18,188 kronor 42 öre för vissa af flottans station i Stockholm bestridda utgifter; och med bifall till den af Eders Kongl. Maj:t sålunda gjorda framställning hade Riksdagen till betäckande af dessa jemte vissa andra förskottsvis bestridda utgifter beviljat ett extra anslag af 87,764 kronor.

Statskontoret har nu till ersättande anmält återstoden af nyssberörda till medicinalstyrelsen utanordnade belopp, eller kronor 12,188: 98.

Vidare och sedan Eders Kongl. Maj:t, uppå af marinförvaltningen gjord anmälan, att de kostnader, som i följd af föreskrifterna i särskilda kongl. bref blifvit under år 1892 af marinförvaltningen för nu ifrågasvarande ändamål förskottsvis bestridda, utgjorde tillhopa 55,712 kronor 49 öre, den 3 november 1893 anbefalt statskontoret att, för godtgörande af nämnda förskott, till marinförvaltningen utbetala dels 18,188 kronor 42 öre från ofvanomförmälda af Riksdagen anvisade extra anslag af 87,764 kronor, dels ock af under händer varande medel ett belopp af 37,524 kronor 7 öre, har statskontoret till ersättande anmält jemväl sistnämnda belopp ..... „ 37,524: 07

Ytterligare har statskontoret till godtgörande anmält följande af detta embetsverk, på grund af särskilda kongl. bref, till lotsstyrelsen och generaltullstyrelsen såsom ersättning för vissa åtgärder till förhindrande af kolerans införande förskjutna belopp, nemligen

till lotsstyrelsen	„	388: —
och till generaltullstyrelsen	„	3,170: 45

Summa kronor 53,271: 50.

Sammanlagda beloppet af de förskott, som sålunda nu borde till ersättande af Riksdagen anmälas, utgjorde alltså 70,511 kronor 83 öre.

Med iakttagande af grundsatsen om anslags bestämmande till jemnt tal af kronor, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit att Riksdagen måtte, till betäckande af ofvan omförmälda af statskontoret förskottsvis bestridda utgifter, anvisa ett anslag af 70,512 kronor.

Denna Eders Kongl. Maj:ts framställning har Riksdagen bifallit.

Öfver Eders Kongl. Maj:ts under sjette hufvudtiteln gjorda förslag om anvisande på extra stat för år 1895 af medel till vägars anläggning och förbättring, bro- och hamnbyggnader samt vattenkommunikationer och torrläggning af vattensjuka marker tillkännagifver Riksdagen i särskild skrifvelse sina beslut.

Beträffande Eders Kongl. Maj:ts äfven under sjette hufvudtiteln framställda förslag dels till utförande af *nya byggnader och anläggningar vid statens jernvägstrafik* samt till *anskaffande af ny rörlig materiel vid statens jernvägar* och dels om *utbetalande af gratifikation*er till *afdelningsingenjören H. J. W. Rosell och kassören H. A. R. Ljunggren* anmäler Riksdagen likaledes i särskilda skrivelser sina beslut.

Stockholm den 4 maj 1894.

Med undersätlig vördnad:

BII.

Ordinarie anslagen under riks-

Civil-

Statsministern, lönefyllnad, <i>förslagsanslag</i> , högst	
Statsråden utan departement, 3 å 12,000 kronor	
Departementschefen	
Departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli. Nuvarande belopp	
Ökas å anslaget för amanuenser, vikariatsersättning och renskrifning m. m. med	
Kommerskollegium	
Bergsstaten	
Statistiska centralbyrån:	
Aflöningsmedel för statistiska centralbyrån	
<i>Reservationsanslag:</i>	
Till bibliotekets underhållande	
„ arfvoden åt tillfälliga biträden samt till vikariatsersättningar	
„ officiella statistiska trycket. Nuvarande belopp	
Ökas med	
„ en statistisk tidskrift	
„ utarbetande af en aflönings- och pensionsstatistik	
Landtmäteristaten. Nuvarande belopp	
Minskas med beloppet af 24 andre landtmätare-löner, tillsammans	
Rikets ekonomiska kartverk, <i>reservationsanslag</i> . Anslaget uteslutes.	
Rikets allmänna kartverk. (Nytt)	
Öfverståthållareembetet	
Landsstaterna i länen (deraf 90,000 kronor <i>reservationsanslag</i>). Nuvarande belopp	
Ökas å reservationsanslaget med	
och å ordinarie anslaget med det belopp, hvartill fyra indragna boställens afkastning beräknas	
hvarjemte rubriken ändras till: Landsstaterna i länen (deraf 115,000 kronor <i>reservations-</i>	

Litt. A.

statens S j e t t e hufvudtitel.

departementet.	Anvisning i kontant.	Indelning och dermed jemförlig anvisning, på <i>förslag</i> .						Summa.
		Friheter.		Ersättningar.				
		Kronor	ö.	Kronor	ö.		Kronor	
.....	6,500	—	—	—	—	—	6,500	—
.....	36,000	—	—	—	—	—	36,000	—
.....	17,000	—	—	—	—	—	17,000	—
..... 76,700: —								
..... 2,000: —	78,700	—	—	—	—	—	78,700	—
.....	64,600	—	—	—	—	—	64,600	—
.....	33,000	—	—	—	—	—	33,000	—
..... 28,400: —								
..... 1,500: —								
..... 12,200: —								
..... 15,800: —								
..... 1,500: — 17,300: —								
..... 1,000: —								
..... 1,000: — 33,000: —	61,400	—	—	—	—	—	61,400	—
..... 108,800: —								
..... 21,600: —	87,200	—	—	—	—	—	87,200	—
.....	178,600	—	—	—	—	—	178,600	—
.....	87,422	—	—	—	—	—	87,422	—
..... 2,652,302: —								
..... 20,000: —								
..... 3,580: —	2,675,882	—	+	—	—	—	2,675,882	—
anslag.)								
Transport	3,326,304	—	—	—	—	—	3,326,304	—

Väg- och vattenbyggnadsstaten (deraf tvenne särskilda <i>reservationsanslag</i> till expenser för all-hvarterda å 30,000 kronor).....	
Landtbruksstyrelsen. Nuvarande belopp	
Ökas med	
Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>	
Gästgifvares friheter	
Bidrag till skjutsentreprenader, <i>förslagsanslag</i>	
Färjor och färjekarlar	
Bidrag till vägunderhållet på landet, <i>förslagsanslag</i>	

Jordbruket, handeln

Reservations-

Vägar och kommunikationer	
Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar (deraf ett <i>förslagsanslag</i> å 15,000	
Landbruksingenjörer och deras biträden	
Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar	
Länsveterinärer	
Befrämjande i allmänhet af slöjderna. Nuvarande belopp.....	
Tillkommer till understöd åt sådana arbetare i de särskilda näringsyrkena, hvilka önska att sig ökade insigter och konstfärdighet	
och till reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, hvilka icke egna sig åt	
Befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart	
Befrämjande i allmänhet af bergsbruket	
Fiskerinäringens understöd	

Diverse

Skiften och afvittringar, <i>reservationsanslag</i>	
Utflyttningshjälp efter skiften, <i>förslagsanslag</i>	

	Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jem- förlig anvisning på förslag.				Summa.	
			Friheter.		Ersättningar.			
	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Transport	3,326,304	—	—	—	—	—	3,326,304	—
männa arbeten och till vägundersökningar,	133,700	—	—	—	—	—	133,700	—
..... 27,800: —	28,800	—	—	—	—	—	28,800	—
..... 1,000: —	239,000	—	—	—	—	—	239,000	—
.....	10,847	—	6,635	—	1,664	—	19,146	—
.....	250,000	—	—	—	—	—	250,000	—
.....	354	—	25	—	—	—	379	—
.....	600,000	—	—	—	—	—	600,000	—
S:gr	4,589,005	—	6,660	—	1,664	—	4,597,329	—
och näringarne.								
anslag.								
.....	12,000	—	—	—	—	—	12,000	—
kronor till understöd åt landtmannaskolor).	190,400	—	—	—	—	—	190,400	—
.....	49,500	—	—	—	—	—	49,500	—
.....	105,000	—	—	—	—	—	105,000	—
.....	48,500	—	—	—	—	—	48,500	—
..... 63,500: —								
i främmande länder förvärfa								
..... 5,000: —								
bergshandteringen ..... 5,000: —	73,500	—	—	—	—	—	73,500	—
.....	11,500	—	—	—	—	—	11,500	—
.....	8,700	—	—	—	—	—	8,700	—
.....	42,000	—	—	—	—	—	42,000	—
S:gr	541,100	—	—	—	—	—	541,100	—
anslag.								
.....	63,000	—	—	—	—	—	63,000	—
.....	50,000	—	—	—	—	—	50,000	—
Transport	5,243,105	—	6,660	—	1,664	—	5,251,429	—

Odlingshjälp för krononybyggare, <i>förslagsanslag</i>	
Jordförluster genom kanal- och väganläggningar, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp.....	
<i>Minskas</i> med det å "indelning och dermed jemförlig anvisning på förslag: Friheter" uppförda staten	
Hästafvelns förbättrande, <i>reservationsanslag</i> (deraf särskildt 50,000 kronor till prisbelöningar för Till förekommande och hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjuren, <i>förslagsanslag</i> Karantänsinrättningen på Käsö, <i>förslagsanslag</i> , högst	
Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp	
<i>Ökas</i> för jemnande af hufvudtitelns slutsumma med	
Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	

	Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jem- förlig anvisning på <i>förslag</i> .				Summa.	
			Friheter.		Ersättningar.			
	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Transport	5,243,105	—	6,660	—	1,664	—	5,251,429	—
.....	4,500	—	—	—	—	—	4,500	—
..... 8,827: —								
belopp, som uteslutes ur riks-								
..... 1,560: —	2,700	—	—	—	4,567	—	7,267	—
hästar).....	108,550	—	1,070	—	—	—	109,620	—
.....	30,000	—	—	—	—	—	30,000	—
.....	15,850	—	—	—	—	—	15,850	—
.....	43,000	—	—	—	—	—	43,000	—
..... 118,565: —								
..... 957: —	119,522	—	—	—	—	—	119,522	—
.....	12,000	—	—	—	—	—	12,000	—
S:gr	449,122	—	1,070	—	4,567	—	454,759	—
Summa	5,579,227	—	7,730	—	6,231	—	5,593,188	—

Bil. Litt. B.

Extra ordinarie anslagen under riksstatens **S j e t t e** hufvudtitel.

	Kronor.	ö.
Civildepartementet.		
<i>Civildepartementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli:</i>		
För handhafvande af kontroll å försäkringsanstalterna	4,500	—
<i>Öfverståthållarembetet:</i>		
Till utgifvande af "Polisunderrättelser"	15,000	—
<i>Landsstaterna i länen:</i>		
Till aflöning m. m. åt särskild polisstyrka på landet	65,000: —	
” ersättning för juridiskt biträde åt de svenske lapparne i Norge samt till lappfogdar och lappförmän	10,000: —	75,000 —
<i>Väg- och vattenbyggnadsstaten:</i>		
Till undersökningar af mindre hamnar och farleder äfvensom till upp- rättande af planer till anläggning eller ombyggnad af broar, då dylika arbeten icke äro förenade med vägföretag	5,000	—
<i>Vägunderhållet på landet:</i>		
För bestridande af statsverkets andel i kostnaden för vägdelningsar, för- slagsanslag	50,000	—
<i>Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar:</i>		
Till aflöningar och öfriga utgifter vid Ultuna landtbruks- institut	29,000: —	
Transport	29,000: —	149,500 —

	Kronor.	ö.
Transport 29,000: —	149,500	
För uppehållande af undervisningen vid mejeriinstitutet vid Alnarp..... 8,000: —	37,000	—
<i>Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar:</i>		
Bidrag till bestridande af kostnaderna för allmänna landtbruksmöten..... 7,500: —		
Till prisbelöningar vid allmänna landtbruksmöten för husdjur, redskap, maskiner m. m..... 12,500: —		
Bidrag till underhåll af sju kemiska stationer för jordbrukets och näringarnes behof ..... 28,000: —		
Bidrag till underhåll af en för öfre Norrland afsedd kemisk-växtbiologisk anstalt inom Norrbottens län ..... 5,000: —		
Till understöd åt frökontrollanstalter ..... 10,000: —		
” utbildande af en elev i boskapsskötsel och mejerihushållning ..... 1,000: —		
” understöd åt svenska mosskulturföreningen ..... 10,000: —		
” de geologiska undersökningarne ..... 92,500: —	166,500	—
<i>Befrämjande i allmänhet af slöjderna:</i>		
Till anställande af en andre instruktör i husslöjd och personligt ålderstillägg till andre instruktören Jonas Wallander 2,500: —		
Bidrag till upprätthållande af väfskolan i Borås och till aflönande af en andre lärare vid samma skola..... 4,800: —	7,300	—
<i>Befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart:</i>		
Till understöd åt Göteborgs handelsinstitut och Frans Schartaus praktiska handelsinstitut i Stockholm..... 15,000: —		
” beredande åt alster af svensk industri och svenska näringar af afsättning i främmande länder ..... 20,000: —	35,000	—
<i>Befrämjande i allmänhet af bergsbruket:</i>		
Till bergsskolorna i Filipstad och Falun 14,000		—
<i>Fabriksinspektion:</i>		
För anordnande af fabriksinspektion 30,000		—
Transport	439,300	—

	Kronor.	ö.
Transport	439,300	—
<i>Diverse anslag:</i>		
Till ersättning för af statskontoret förskottsvis bestridda utgifter.....	70,512	—
” utförande af nya byggnader och anläggningar vid statens jernvägs- trafik	220,000	—
” anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar.....	800,000	—
” understödjande af brobyggnader och företrädesvis mindre hamn- byggnader samt upprepning af åar och farleder	150,000	—
” understödjande af sådana myrutedikningar och vattenaftappningar, hvilkas ändamål är att minska frostländigheten för närliggande bygd.....	100,000	—
Summa	1,779,812	—